

MENEDÉKKÉRŐK ÉS ÖNKÉNTESK EURÓPÁBAN

Tapasztalatok Magyarországon, Franciaországban és Angliában

Vezetői összefoglaló

Hungarian
text

Texte
hongrois

Az EXCHANGES partnerség magyar, francia és angol szervezetek 2004-től 2007. végéig tartó együttműködése annak érdekében, hogy a menedékkérők szociális és gazdasági integrációjának kérdésein dolgozzanak.

Az önkéntesség az EXCHANGES partnerségi munka kulcsfontosságú témája volt. Az alábbiakban a teljes program rövid összegzését, valamint a „Menedékkérők és önkéntesség Európában: nemzetközi jelentés magyar, francia és angol tapasztalatok alapján” című EXCHANGES kutatás megállapításait, ajánlásait olvashatják.

A jelentés kezdeményezések széles körét mutatja be, melyek az EXCHANGES keretén belül az önkéntesség témájában valósultak meg. A teljes (angol nyelvű) beszámolóhoz az Islington Training Networktől lehet hozzájutni (címe a 3. oldalon található), vagy letölthető a www.itn.org.uk/easi.html oldalon. Ennek az összefoglalónak további példányai szintén elérhetőek a weboldalon angolul, franciául és magyarul.

Az EXCHANGES partnerség

Az „EXCHANGES” az EQUAL I. program keretén belül létrejött nemzetközi partnerség három nemzeti fejlesztési partnerséget foglalt magában:

- A Formation, Accueil des Demandeurs d'Asile et Réfugiés (FAAR) DP Franciaországban
- Az Empowering Asylum Seekers to Integrate (EASI) DP Angliában
- És az ESÉLY ('Chance') Munkaerő-piaci orientáció menedékkérőknek) FP Magyarországon

Az EQUAL Program az Európai Szociális Alap Közösségi Kezdeményezése, melyet az Európai Unió tagállamaiban működtetett azzal a céllal, hogy fejlesszen és kipróbáljon a munkaerőpiacon létező diszkrimináció és egyenlőtlenséget csökkentő módszereket.

A partnerség három fő kérdésre összpontosított figyelmet:

- orientáció és felkészítés a munkaerőpiacon
- kapacitás-építés a menekültügyi közösségi szervezetek (RCO) számára
- nyelvoktatás és képzés

A sokféleség, az esélyegyenlőség és a jogegyenlőség jelenik meg a munka minden területén. Mindegyik fejlesztési partnerség egy konkrét kérdéssel foglalkozott: az önkéntes munkát az EASI DP vezette, az Islington Training Network koordinálta.

Vezetői összefoglaló

A partnerek számos újítást fejlesztettek ki az önkéntes munka végzése és előmozdítása céljából. Ezen kívül nemzetközi látogatásokra és konferenciákra került sor, hogy a partnerek kicserélhessék elgondolásaikat és tapasztalataikat, és mélyrehatóbban vizsgálhassák a kérdéseket. Az önkéntes munka volt a témája egy háromnapos nemzetközi rendezvénynek Londonban 2005. novemberében (amely megrendezését a „Year of the Volunteer 2005” is támogatta), és 2007. végéig számos további találkozót tartottak Magyarországon, Franciaországban és Angliában tapasztalatcsere céljából.

A figyelem középpontjában az önkéntes munka

Az önkéntes munka számos okból került a figyelem homlokterébe. Kimutatták, hogy az önkéntes munka milyen sok előnnyel jár az egyén, a szervezetek és a szélesebb közösségek, valamint az érintett ügyfél-csoportok számára. Ráadásul – és ez nagyon fontos szempont az EXCHANGES partnerség számára – a menedékkérők zöme esetében a munkavállalás nem lehetséges Magyarországon, Franciaországban vagy Angliában.

Négy fő területet határoztak meg az önkéntes munka és a menedékkérők tekintetében:

- önkéntes munka és önerősítés
- az önkéntesek képzése és felkészítése
- önkéntes munka a munkatapasztalatok megszerzéséért
- kapacitás-építés a menekültügyi közösségi szervezetek (RCO) és mások számára az önkéntes munka révén

Az önkéntes munka mintái, és a szociális, politikai és kulturális háttér országonként változó. Ezt gazdagítják az EXCHANGES partnerek tapasztalatai, akik az egyes országokban alkalmazott eltérő módszerekből vontak le a tanulságokat.

Gyakorlati tapasztalat és jó gyakorlat

A jelentés röviden összefoglalja a gyakorlati kezdeményezések széles körét. Ide tartozik a csecsen közösség fejlődése Párizsban; mentori program Anglia északi részén; önkéntesek egy magyarországi regionális munkaügyi központban; önkéntesek és angol nyelvtanulás Londonban, egy városi gazdaságban; önkéntesek egy franciaországi színházi társulatnál; menedékkérők bevonódása egy magyarországi befogadó állomás közösségi életének kialakításába; a menekültügyi közösségi szervezetek segítése az önkéntesek irányításának kérdéseiben Yorkshire-ben.

Az egyik fontos tapasztalat a 12 menedékkérőből alakult EASI Tanácsadó Csoport fejlesztése volt, melyet a London Metropolitan Egyetem Menekültügyi Értékelési és Irányítási Egysége szervezett meg. Az elsődleges cél az volt, hogy bevonják a Tanácsadó Csoport tagjait (akik menedékkérők, vagy korábban azok voltak) az EASI partnerek körében nyújtható szolgáltatások tervezésébe, hogy a szolgáltatások megfelelően irányuljanak a felhasználók szükségleteinek kielégítésére. A tevékenységbe bevont menedékkérők támogatása szintén a csoport feladatai közé tartozott. Ez az innovatív kezdeményezés központi szerepet játszott az egész partnerségben a jó gyakorlat kialakításában, és képessé tette a menedékkérőket, hogy képviseljék az EASI DP-t egyéb fontos politikai szervek előtt.

A három országban a tapasztalatok és tevékenységek alapján levont megállapítások irányt mutatnak a jó gyakorlat felé (ld. a jelentés 5. pontjában).

Vezetői összefoglaló

Ajánlások

A széles körű gyakorlati tapasztalatok és egyéb politikai ülések, nemzetközi látogatások és véleménycserék alapján az EXCHANGES partnerek tizenegy ajánlást dolgoztak ki, amelyeket az európai, nemzeti és helyi szintű jó gyakorlathoz kulcsfontosságúnak tekintenek. Ezek teljes felsorolását ld. az 5.7. pontban. Négy ajánlás a következőket mondja ki:

- Az EU és a nemzeti kormányoknak megfelelő jogi kereteket kellene biztosítaniuk az önkéntesként tevékenykedő menedékkérők számára. Ez azt jelenti, hogy az önkénteseket ne tántorítsák el az önkéntesek szociális juttatásainak megnyirbálásával, vagy ne tiltsák el őket azon téves felfogás alapján, hogy ez nem fizetett munka. Támogatni kell minden önkéntes – beleértve a menedékkérőket is – azon jogát, hogy az önkéntes munka során felmerült költségeiket megtérítsék.
- A menedékkérők jogosultak kell, hogy legyenek a szakképzésre és az akkreditált képzésre az önkéntes munkájukkal összefüggésben. Az EXCHANGES partnerek javasolják, hogy egy új cikk kerüljön felvételre az EU felülvizsgált befogadási irányelvébe annak biztosítása céljából, hogy a tagállamok kötelesek legyenek támogatni a menedékeseket a nyelvi jártasságok megszerzésében.
- A közvetítő szervezetek, például az önkéntes munkaügyi központok és a menekültügyi hivatalok, játsszanak döntő szerepet a menedékkérők menekültügyi szektoron kívüli szervezetekbe való bevonásának előmozdításában. Ezt a szerepet erősíteni kell, és megfelelő forrásokat kell biztosítani hozzá annak érdekében, hogy az ilyen feladatot alaptevékenységként kifejtő szervezetek valódi önkéntességi lehetőségeket ajánljanak a menedékkérők részére.
- A nem-állami szervezetek tegyenek többet a menekültügyi közösségi szervezetek kapacitás-építésének előmozdítása érdekében, beleértve a segítségnyújtást pénzalapok rendelkezésre bocsátásával, bevonást a hálózatokba és a politikai döntéshozatali fórumokba, képzés biztosítását és támogatás nyújtását az önkéntes tevékenység irányításához. Ez annak tudatosítását is jelentené, hogy előnyökkel jár a szervezeti kapacitás építésében a menedékkérők önkéntesként való bevonása.

A három vezető partner elérhetősége

EASI Development Partnership UK

Islington Training Network (ITN)

Toyin Fagbemi (Director)

3 Highbury Crescent, London N5 1RN, UK

Tel: +44 (0) 20 7715 0300 Email: toyin@itn.org.uk www.itn.org.uk

FAAR Development Partnership, France

CIMADE

64 rue Clisson 75013, Paris, France

Tel: +33 (0)1 44 18 72 68 Email: veronique.laurens@cimade.org www.cimade.org

ESELYS Development Partnership, Hungary

Menedék (Migransokat Segítő Egyesület/Hungarian Association For Migrants)

Andras Kovats (Director)

1077 Budapest, Jósika u. 2. Hungary

Tel: + 36 1 322 1502 Email: kovand@mtapti.hu www.menedek.hu